

Tjänsteskrivelse

Datum

2024-11-11

Vår referens

Daniel Mattsson

Utvecklingssamordnare

daniel.mattsson@malmö.se

Ärende väckt av Moderaterna - Förutsättningar för att beviljas arvode för uppstarts- och bytesärende ÖFN-2024-218

Sammanfattning

Petra Lundgren (M) har i ett initiativ föreslagit att förvaltningen ska ges i uppdrag att utreda om ersättning ska kunna beviljas för både uppstarts- och bytesärenden oavsett om ett eller flera av behoven sörja för person, bevaka rätt och förvalta egendom föreligger. Vidare föreslår Petra Lundgren att förvaltningen ska ges i uppdrag att utreda förutsättningarna för att betala ut uppstarts- och bytesarvode så snart ställföreträdaren gett in en godkänd förteckning.

Petra Lundgren framför att det framkommit uppgifter om att förvaltningen enbart godkänner en begäran om uppstarts- och bytesarvode från en ställföreträdare när uppdraget omfattar samtliga tre delar, dvs hjälp med att sörja för person, bevaka rätt och förvalta egendom.

Petra Lundgren känner ej igen en sådan tolkning av nämndens beslut och framför att tolkningen skulle begränsa den effekt nämnd önskat uppnå med beslutet, att öka antalet personer som söker uppdrag i Malmö. I andra kommuner ska det även förekomma att uppstarts- och bytesarvoden betalas ut när ställföreträdaren lämnat in en godkänd förteckning.

Mot bakgrund av att det råder brist på ställföreträdare föreslår Petra Lundgren att förvaltningen ska ges i uppdrag att utreda huruvida det föreligger hinder mot en generösare tolkning av kraven för att ställföreträdare ska ha rätt till uppstarts- och bytesarvoden. Samt att utreda om uppstarts- och bytesarvoden kan betalas så snart ställföreträdaren gett in en godkänd förteckning.

Förslag till beslut

Överförmyndarnämnden beslutar att initiativet ska anses vara besvarat.

Beslutsunderlag

- Nämndinitiativ Moderaterna 2024-09-30

- Nämndinitiativ Moderaterna 2024-09-30 korrigerad
- G-Tjänsteskrivelse ÖFN - Nämndinitiativ Förutsättningar för att beviljas arvode

Beslutsplanering

Överförmyndarnämnden 2024-09-30

Presidieberedning överförmyndarnämnden 2024-11-13

Överförmyndarnämnden 2024-11-25

Beslutet skickas till

Enheten för överförmyndarärenden

Nämndsenheten

Ärendet

Petra Lundgren (M) har i ett initiativ föreslagit att förvaltningen ska ges i uppdrag att utreda om ersättning ska kunna beviljas för både uppstarts- och bytesärenden oavsett om ett eller flera av behoven sörja för person, bevaka rätt och förvalta egendom föreligger. Vidare föreslår Petra Lundgren att förvaltningen ska ges i uppdrag att utreda förutsättningarna för att betala ut uppstarts- och bytesarvode så snart ställföreträdaren gett in en godkänd förteckning.

Vid sammanträde i överförmyndarnämnden den 31 januari 2022 fattade överförmyndarnämnden beslut att införa uppstarts- och bytesarvode. Efter beslutet beredde förvaltningen uppdraget och återkom till nämnden den 23 maj 2022. Förvaltningen redogjorde då för ställningstagandet att arvodet bör betalas ut i samband med att ordinarie arvode betalas ut. I samband med beredningen hördes ett antal kringliggande kommuner, samtliga tillfrågade uppgav då att de betalade ut arvode i samband med att årsräkningen granskats.

Vid sammanträde i överförmyndarnämnden den 25 augusti 2021 fattade överförmyndarnämnden beslut om att följa Sveriges kommuner och regioners rekommendationer avseende arvoden och ersättningar till förmyndare, goda män och förvaltare.

Det är enbart i uppstartsärenden som omfattar uppdraget förvalta egendom som en förteckning lämnas in. I övriga ärenden finns ingen motsvarande funktion för att granska ställföreträdarens inledande arbete.

Enheten för överförmyndarärenden har, i samband med den årliga enkäten till ställföreträdare, ställt frågor om uppstarts- och bytesarvoden. Av de svarande var det 48 % som kände till möjligheten att få ett extra arvode om de åtog sitt ett nytt uppdrag. Av de 48 % svarade 17 % att möjligheten påverkat deras benägenhet att ta nya uppdrag.

En ställföreträdare har rätt till ett skäligt arvode för uppdraget och ersättning för de utgifter som har varit skäligen påkallade för uppdragets fullgörande. Huvudregeln är att huvudmannen själv ska stå för arvodet. I Malmö står huvudmannen för arvodet i 60% av fallen.

Förvaltningens överväganden

Efter nämndens beslut att införa uppstarts- och bytesarvoden genomförde förvaltningen en utredning av förutsättningarna för tillämpningen av beslutet. Uppdragen hjälp med att sörja för person, bevaka rätt och förvalta egendom är olika omfattande. Arvodet för uppdragen är därför differentierat, dels beroende på uppdragets omfattning, dels beroende på vilket arbete ställföreträdaren utfört. Utgångspunkten för bedömningen av arvodesnivån är nämndens beslut den 25 augusti 2021.

Beslutet om uppstarts- och bytesarvode rör två schablonbelopp. Förvaltningen bedömer att det inte vore skäligt att betala ut samma arvode, oavsett uppdragets omfattning, även om arvodet avser en begränsad del av uppdraget. Samtidigt är det möjligt att göra en fördelning mellan uppdragen så att varje del arvoderas separat.

Vidare har ställföreträdaren alltid möjlighet att yrka på och erhålla ett extra arvode för det faktiska merarbete den har haft, oavsett om uppdraget inte innehåller alla tre delar. Ställföreträdare som endast har en eller två delar i uppdraget kan med andra ord yrka extra arvode och redovisa det merarbete hen har haft. Handläggaren ska alltid fatta beslut om ett skäligt arvode utifrån ställföreträdarens insats.

Tidpunkten för utbetalning

Även i de fall en förteckning lämnas in är den inte alltid fullständig. Ställföreträdaren behöver följa huvudmannens korrespondens över tid för att säkerställa att alla ersättningar och tillgångar kartlagts. Huvudmannens deklARATION är ofta ett bra tillfälle för att säkerställa att alla tillgångar är redovisade.

Om en förteckning görs och huvudmannen har tillgångar som överstiger två prisbasbelopp ska huvudmannen stå för arvodet. Samtidigt ska en huvudman vars beräknade inkomst, under det år när uppdraget utförs, överstiger 2,65 prisbasbelopp stå för arvodet. När ett uppdrag fördelas är huvudmannens inkomst inte alltid möjlig att beräkna. Om arvode ska betalas ut tidigare än vid årsräkningens granskning uppstår därför en otydlighet avseende betalningsansvaret. Det blir även otydligt för huvudmannen varför hen ska stå för ett arvode som betalas ut innan huvudmannen har tagit del av ställföreträdarens insatser.

Vidare framstår det ej som skäligt att en huvudman ska stå för kostnaden av ett bytesarvode om bytet beror på ett beslut om entledigande från nämnd eller tingsrätt.

Ett byte av ställföreträdare beror i dessa fall inte på huvudmannen utan på myndighetsbeslut.

Förvaltningen föreslår, mot denna bakgrund, att nämnden ska besluta att initiativet ska betraktas som besvarat.

Ansvariga

Louise Linde Enhetschef

Kajsa Gustafsson Enhetschef

Rebecca Bichis Avdelningschef

Britt-Marie Pettersson Förvaltningschef